

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Haljala Linnavalitsus
haljala@haljala.ee

Teie 25.07.2025 nr 7-6/25/180

Meie 14.08.2025 nr 2.2-9/25/2414-3

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Haljala Linnavalitsuse pöördumise seoses isikuandmete (st täpsemalt inimese ees- ja perekonnanime) käsitlemisega planeerimismenetluses kooskõlas planeerimisseaduse (PlanS), avaliku teabe seaduse (AvTS), märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ja kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (MSVS), haldusmenetluse seaduse (HMS), isikuandmete kaitse seaduse (IKS) ning GDPR (IKÜM) määrusega.

Täpsemalt küsite, et kui füüsiline isik osaleb planeerimismenetluses (avalikus haldusmenetluses) ehk esitab küsimusi, avaldab oma seisukohta, teeb ettepanekuid või esitab vaide, siis kas on ja millistel tingimustel on õigustatud füüsilise isiku (eraisiku) nime avalikustamine või selle varjamine:

- 1) asutuse dokumendiregistris (saabunud kirjade autorina, vastuskirjade adressaadina);
- 2) planeeringu avalike väljapanekute tulemusel tekkinud nn koostöötabelites arvamuse esitajana; 3) kirjade/vastuskirjade avalikustamisel valla veebilehel (saabunud kirjade autorina, vastuskirjade adressaadina)?
- 4) planeerimismenetlustes toimuvate avalike arutelude protokollides arvamuse esitajana?

Sootite teada, missugused on nõuded/soovitused planeerimismenetluste raames füüsiliste isikute nimede avalikustamiseks/mitteavalikustamiseks.

Lisaks kirjeldate, et planeerimismenetluse raames toimuvad avalikud koosolekud ja PlanS-i alusel korraldatavad avalikud arutelud, mida ei ole seadusest tulenevalt kohustus salvestada, aga mida siiski KOV-i poolt üldjuhul tehakse kas ainult koosoleku protokollimise eesmärgil või lisaks ka eesmärgiga, et koosolekut saaksid järelle vaadata/kuulata ka inimesed, kes sellel osaleda ei saanud. Tegemist on isikuandmete töötlemisega, sest inimesed on salvestistel oma hääle, nägude jms alusel identifitseeritavad. Olete lähtunud IKS § 11 toodud põhimõttest, et inimesi tuleb salvestusest/filmimisest ja selle eesmärgist enne koosolekut teavitada, et neil oleks võimalik sellest keelduda, ruumist lahkuda või siis kohapeal enda pildile sattumist kuidagi vältida. Seoses sellega soovite vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1) Kui avaliku koosoleku helisalvestist kasutatakse vaid koosoleku protokollide koostamise eesmärgil ja pärast seda hävitatakse (inimesi on enne koosoleku algust sellest teavitatud), kas kohalik omavalitsus on kohustatud pärast koosolekut selle salvestise teabenõude korras siiski väljastama?
- 2) Kas kohalik omavalitsus peab keelama või saab keelata avalike koosolekute salvestamise ja filmimise nende avaliku levitamise eesmärgil, kui see toimub ilma koosolekul osalejaid teavitamata ja nende nõusolekuta?

Avaliku teabe seaduse üldjuhendis¹ planeerimismenetluse avalikust puudutavas peatükis on märgitud, et planeeringu andmestiku puhul vajab reeglina piirangut isiklik kontaktteave. Näiteks kui naaberkinnistu omanik on avaldanud kinnistu aadressist erineva postiaadressi või lisanud asutusega peetud kirjavahetuses oma e-posti aadressi, telefoninumbri vms, siis on võimalik sellele osale seada piirang AvTS-i § 35 lg 1 p 12 alusel. See tähendab, et teabele ei ole dokumendiregistri kaudu otseligipääsu ja teabenõude korral väljastatakse dokument ilma isikliku kontaktteabeta.

Samuti on juhendis selgitatud, et pelgalt isiku nime sisaldumine või ka sellele isikukoodi lisamine ei saa olla piirangu aluseks. Samas tuleb isiku nime alati vaadata koos muu teabega, mida dokument sisaldab, ja hinnata, kas sellise teabe avalikustamine võib tuua kaasa isiku eraelu puutumatuse.

PlanS seletuskirja kohaselt kohaldub PlanS-s sätestatud avalikkuse põhimõte koos AvTS-s kehtestatud reeglitega. See tähendab, et teabe avalikustamine ning selle nõudmise õigus peavad olema tasakaalus teiste põhiseadusest tulenevate väärtustega, näiteks eraelu puutumatuse ning autori õiguste kaitsega. Eraelu puutumatuse kaitse on piiritletud viisil, et ainult isiku eraelu oluliselt riivavat infot ei avalikustata. See tähendab, et varem kohustuslikuna avalikustatavad andmed, mis pärinevad näiteks kinnistusraamatust, on ka planeerimismenetluses avalikud. /.../ Planeerimisalase tegevuse korraldaja peab hindama info saamise taotluse sisu ja kaaluma, milline oleks otstarbekas ja mõistlik lahendus teabe väljastamiseks. Haldusorgan peab järgima, et menetluse vältel esitatud taotluste korral tuleb lähtuda AvTS-st.

Kuigi planeerimisseaduse kohaselt tuleb avalikustada ka esitatud arvamused ja vastuväited, ei kohusta seadus seda tegema tingimata isikustatud kujul, vaid igakord tuleb järgida AvTS-is sätestatud reegleid, sh hinnata piirangu kehtestamise vajadust eraelu kaitseks.

Dokumendiregistrile tulenevad nõuded AvTS-ist, mille § 12 lg 3 sätestab, et kui asutusele saabunud dokumentide saatja või asutusest väljastatud dokumentide saaja on füüsiline isik, siis ei märgita dokumendiregistri avalikus vaates teavet, mis võimaldaks füüsilist isikut tuvastada.

Eelnevalt märgitud selgituse ja muude üldjuhendi planeerimismenetluse peatüki seisukohtade pinnalt on selge, et planeerimismenetluses osaleva füüsilise isiku nimi ei ole planeerimismenetluses piiranguga teave.

Seega, kuigi planeerimismenetlus oma olemuselt on avalik menetlus ning füüsilise isiku nime selles menetluses piiranguga teabeks ei peeta, siis dokumendiregistris dokumentide registreerimisel tuleb ikkagi juhendada AvTS-i regulatsioonist. See tähendab, et ka planeerimismenetluse raames toimunud kirjavahetuse puhul füüsilise isikuga ei märgita dokumendiregistri avalikus vaates teavet, mis võimaldaks füüsilist isikut tuvastada, sh isiku nime.

Juhul, kui tegemist on dokumendiga, mida asutuse dokumendiregistris ei avalikustata, aga mida on võimalik teabenõude korras välja küsida (nt planeeringute avalike väljapanekute tulemusel tekkinud arvamuse esitamise koostöötabel), siis igal juhul on kohaliku omavalitsuse (KOV) kui teabevaldaja kohustus hinnata, millist teavet sellest dokumendist väljastatakse. Sama põhimõtte kehtib ka kirjade/vastuskirjade avaldamisel valla veebilehel ning avalike arutelude protokollides arvamuse avaldajate puhul, kus oluline on kirja/arvamuse sisu, mitte avaldaja isikuna.

Arvestada tuleb AKI arvates ka sellega, et kuna planeeringute puhul on nii pooldajaid kui ka vastaseid, siis isikute nimede avaldamine võib osapoole jaoks tuua kaasa negatiivseid tagajärgi. Seega on KOV-i kui planeerimisalase tegevuse korraldaja kohustus hinnata teabe saamise taotluse sisu ja kaaluda, milline oleks otstarbekas ja mõistlik lahendus teabe väljastamiseks.

Planeerimismenetluse avaliku koosoleku salvestamise vajaduse ja eesmärgi otsustab asutus. Kui

¹ Avaliku teabe seaduse üldjuhend, 7. peatükk.

salvestamise eesmärk on protokoll koostamine, siis tuleb salvestis ka peale eesmärgi saavutamist ehk protokoll koostamist kustutada. Arvestada peab sellega, et olenemata salvestamise eesmärgist on salvestise näol tegemist avaliku teabega, seega on ka õigus salvestist teabenõude korras välja küsida (kui salvestis on alles). Teabevaldajal tuleb hinnata, kas ja mis ulatuses salvestis sisaldab juurdepääsupiiranguga teavet ning vastavalt sellele ka otsustada salvestise väljastamise viisi ja ulatuse.

KOV võib avalikul koosolekul öelda, et salvestada ei tohi, kuid kui keegi seda siiski teeb enda tarbeks ehk isikliku otstarbe eesmärgil IKÜM mõistes, siis IKÜM ei kohaldu. Kui isik salvestab koosoleku ja avalikustab salvestise, siis enam isikliku otstarbe erandile tugineda ei saa. Sellisel juhul on tegemist IKÜM-i kohaldamisalasse kuuluva andmetöötlusega, mille eest vastutab salvestise avaldanud isik, mitte KOV. Avaldaja peab salvestise avaldamisel järgima IKÜM-ist tulenevaid nõudeid.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Irina Meldjuk
jurist
peadirektori volitusel